

Förord

– Effektivitetssträvan i förvaltningen

Av Eija Mäkinen

NPM-eran har ändrat den nordiska förvaltningen på många sätt. Vi kan klart se, att strävan efter effektivitet har blivit allt viktigare.

Docent Vicki Johansson skriver om de meritokratiska tjänstemannaidealerna, närmare bestämt kommunala tjänstemäns roll- och demokratiuppfattningar innan NPM-eran och gör intressanta fynd. Har verkligen 1980-talets meritokratiska tjänstemannaideal fått en ny renessans, kan man nu undra.

Adjunkt Justine Pors artikel »lokal ledelse og central styring, Kommunernes styring af folkeskolen fra 1970 til 2013« skildrar konflikten mellan Kommunernes Landsforening (KL) og Lærernes Centralorganisation (LC) i föråret 2013. Konflikten handlade om lärarnas arbetstid och enligt författaren synliggör den de tendenser som karakteriserar nutidens danska välfärdsstat. Kanske skildrar det den nordiska välfärdsstaten även i ett vidare perspektiv. I dagens läge pågår ju samma process i Norge, där skolåret började med en strejk.

Prof. Pentti Arajärvi skildrar i sin artikel det finska lagförslaget om ordnande av social- och hälsovården. Syftet är att skapa en servicestruktur där människor får en likvärdig och högklassig social- och hälsovård. Samtidigt efterlyses effektivitet. Ur nordisk synvinkel är det värt att notera att enligt lagförslaget ordnas alla offentliga tjänster inom social-, hälso- och sjukvården av fem social- och hälsovårdsområden. Dessa social- och hälsovårdsområden är samkommuner dit alla kommunerna på området hör. Modellen har ett visst sammanhang med de danska regionerna, med den skillnaden att regionerna är samkommuner, vilket betyder att Finland inte har val på denna nivå.

Strävan efter effektivitet och nya modeller i förvaltningen betyder dock inte att man kan åsidosätta god förvaltning. *Prof. Olli Mäenpää* visar i sin artikel att de förvaltningsrättsliga principerna har en viss roll även då när det offentliga uppträder som en privat aktör. Han visar också klart att de förvaltningsrättsliga principerna har närmast sig andra rättsprinciper på olika rättsområden. Han påstår även att man väl kunde överge tudelningen mellan privaträttsliga och offentlighetsrättsliga handlings- och organisationsmodeller om användandet av privaträttsliga former anpassas till det offentliga intressets krav, som till exempel offentlighet och demokratisk kontroll.